

VASILE FILIP

Născut în ziua de 22 martie, anul 1933, în satul Dancu, comuna Holboca, județul Iași. Absolvent al Facultății de Filologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Profesor de Limbă și literatura română.

Ziarist la: „Flacăra Iașului” (corector, redactor); Studioul teritorial de radio-televiziune din Iași (director, secretar general de redacție); revista „Cronica” (redactor); S.C. „Opinia” (director) și ziarul „Opinia” (redactor șef); revista „Neamul românesc” din Iași (redactor șef); coordonator al colectivului de redacție de la Postul de radio „Trinitas” al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

Colaborări la: „Flacăra Iașului”, „Vremea nouă” (Vaslui), „Cronica” și „Convorbiri literare” (Iași), „Coloana Infinitului” (Timișoara), „Dor de dor” (Călărași), „Pe aici nu se trece” (Vrancea), „Moldova literară”, „Revista română”, „Epifania”, „Scârț” (toate din Iași), „Baaadul literar” (Bârlad) ș.a., precum și la „Radio Metafora” – Seattle, S.U.A.; „Pro-Diaspora” – Zindorf, Germania; „Miorița” – Sacramento, California, S.U.A.; „Lumea românească” – Michigan, S.U.A.; „Actualitatea Irl” – Dublin, Irlanda; „Clipa” – California, S.U.A.; „Armonia” – Hickory, Carolina de Nord, S.U.A.; „Observatorul” – Toronto, Canada; „Pro litera” – Germania; „Clubul Presei Transaltantice” etc.

Prezent în dicționare, antologii, istorii literare, cărți, Vasile Filip a avut parte de o bună receptare din partea criticii literare, ba chiar și de o monografie lirică intitulată *Vasile Filip – vârful cu dor al poeziei românești*, datorată soților Constantin și Magdalena Mănuță. Cele aproape 50 de volume apărute pînă acum sub semnătura sa cuprind un larg evantai: versuri (*Vîrful cu dor* – 1979, *Tropare* – 1998, *Cartea rondelurilor* – 4 vol., *Selecție naturală* – Antologie poetică – 2014 ș.a.), proză scurtă și roman, literatură istorică (ciclul de romane *Destinul este rotund*), ghicitori, aforisme, cărți pentru copii.

Membru al Uniunii Ziariștilor din România și al Ligii scriitorilor români, a fost distins cu Medalia „Virtutea literară” (2014) și cu „Diploma de excelență”, pentru întreaga activitate (2015), ale Ligii.

Spun oamenii

*Martirilor din Orchestra Simfonică –
Chișinău, 1940*

Spun oamenii că dinspre Valea Morii
Răzbate noaptea plînset de oboi,
Îngemănat cu scîncetul viorii
Și trag cu pușca hoarde de strigoi.

Sub clar de lună, pîn-se crapă zorii,
De sub pămînt ies împușcații goi;
Spun oamenii că dinspre Valea Morii
Răzbate noaptea plînset de oboi.

Fac semne cu bagheta dirijorii,
Interpretînd niște concerte noi.
Din înălțimi încep să-și plîngă norii
Speranțele în vremea de apoi.

Spun oamenii că dinspre Valea Morii...

Un corb, un nuc

Un corb a coborît din zbor
Pe creanga unui nuc bătrîn.
Oare ce-o fi în mîntea lor?
Care-i supus, care-i stăpîn?

Mi-adun cioroii în ciopor,
Cu nucul parc-aș fi frățîn;
Un corb a coborît din zbor
Pe creanga unui nuc bătrîn.

Cu nucul vreau să mă măsoar,
Dar clipa tot meru amîn.
Doar întrebarea îmi dă zor:
Să mă urnesc? Să mai rămîn?

Un corb a coborît din zbor...

Secretul

Am un secret pe care nu-l divulg.
Nici chiar Securității n-am să-l spun.
Secretul meu e gingaș ca un fulg
Și fac din el baloane de săpun.

Ca pe o capră pleoapele îmi mulg
Și lacrimile-n doniță le-adun;
Am un secret pe care nu-l divulg.
Nici chiar Securității n-am să-l spun.

Doar uneori îmi vine să mă smulg
Din lumea mea de taină și surghiun,
Să mă amestec, anonim, în vulg
Și pe muștește dintr-un corn să sun.

Am un secret pe care nu-l divulg.

Moșneag

Ai promoroacă pe mustăți,
Pe creștet pare că te-a nins.
Ca Moș Crăciun parcă arăți,
Ca din icoană pari desprins.

Te-am mai privit și-n alte dăți
Și am făcut-o dinadins;
Ai promoroacă pe mustăți,
Pe creștet pare că te-a nins.

Îți este vorba din bucăți
Și glasul sună tot mai stins.
De vrei, un pat din iarbă fă-ți
Și-așteaptă, stînd pe el întins.

Ai promoroacă pe mustăți.

Era...

Era, sau doar mi s-a părut,
Un câmp cu ierburi foarte dese,
Din care se făcea că iese
O zîină dintr-un timp trecut.

Eu nu mai știu cum s-a făcut
Să văd povestea cum se țese;
Era, sau doar mi s-a părut,
Un câmp cu ierburi foarte dese.

Pe-această temă am țesut
Povești cu miri și cu mirese,
Dar niciodată n-am crezut
Că pentru toate va să-mi pese.

Era, sau doar mi s-a părut.

Țigani

Cîntau de pomină țigani
În jurul focului de cioate.

Referințe critice:

Volumul e de o varietate tematică uimitoare. Sînt celebrate: patria, ploaia, satul autohton, cîntecul, moartea, Independența, priivorul, cocorii, codrul, frunza etc., într-o debordantă procesiune metaforică. Poetul e un autentic rapsod, iar cartea sa transmite fiorul magic al unei „șezători” imemorabile, unde „baladistul” încîntă prin ritm, idee, muzică și locuri comune. Vocea sa este raportată cu atenție comandamentelor sociale ale unui anumit auditoriu. Mesajul are proprietate: lumea este frumoasă, fastă, în acord cu natura. Din cînd în cînd o străbate fiorul morții [...]. De altfel, momentele nefaste (în compensarea fastului copleșitor) înving doar în aceste pagini grave, ceremonioase, vizînd tulburări nocturne. [...] În totul, poezia de acum a lui Vasile Filip se caracterizează prin concentrație imagistică, claritatea exprimării, sugestia muzicală a cuvintelor, elogierea marilor avînturi cosmice umane, discreta rezonanță sentimentală. (Lucian VASILIU – 1980).

*

În raport cu volumele sale anterioare (*Virful cu Dor*, *Cerbul de pîclă*, *Șansa ninsorii*), prin volumul intitulat *Tropare*, Vasile Filip ne îndeamnă să pășim în lumea revelației divine, accesibilă doar celor care cunosc smerenia și rugăciunea. Volumul *Pasărea de rouă* ne sugerează legătura permanentă cu Țara-mamă și cu strămoșii deveniți lut. Departe de orice șabloane patriotarde, avem de-a face cu o poezie a nostalgiei, a dulcii dureri a întoarcerii spre casă. Poezia lui Vasile Filip găsește rădăcinile în creația marilor săi înaintași, Nichifor Crainic, Radu Gyr, Tudor Arghezi și Mihai Eminescu. Poetul dovedește încă o dată că oricît ar evolua omenirea spre cultul imperfecțiunii, vor rămîne destui

Țiganci cu sîinii cît bostanii
Făceau din șolduri și din coate.

Bărbați cu ochii ca hultanii
Priveau la ce nu se mai poate;
Cîntau de pomină țigani
În jurul focului de cioate.

Ca pe jărat, băictanii
Pe lîngă fete făceau roate.
Pe boltă stelele-n bejanii
Păreau niște țiganci furate.

Cîntau de pomină țigani.

Apele mării

S-au învălborat apele mării,
Iar cauza ar fi planetară
Și-a oprit facerea îmbarcării.
S-a petrecut la vreme de seară.

S-a-ntunecat întinderea zării,
Cum totul ar fi vrut să dispară;
S-au învălborat apele mării,
Iar cauza ar fi planetară.

Luna luneca-n lungul cărării,
Parcă voia să iasă afară.
Doar un albatros – semn al mirării! –
Se ducea nu știu unde, să moară.

S-au învălborat apele mării.

creatori care să promoveze valorile autentice. (Ovidiu BĂLAN).

*

Vasile Filip urmează definiția troparului, în sensul recuperării muzicalității; poezia sa (*în cîntă*, ea se dezvoltă în jurul unor nuclee tonale, un cuvînt, o succesiune de vocale sau consoane, un vers [...]. Pare că în asemenea poeme, cele mai numeroase dintr-o carte substanțială, Vasile Filip se apropie de înțelegerea pe care o dădea T.S. Eliot poemului care „tinde uneori să se realizeze întîi ca un anume ritm și abia apoi ajunge să ia forma expresiei verbale: un anume ritm – spune Eliot – poate da naștere ideii și imaginii”. (Ioan HOLBAN).

*

Scriitorul Vasile Filip este un meditativ și un protestatar în același timp, pentru că în multe dintre creațiile sale vom întîlni reflecții amare și pline de tristețe ce vin din lumea înconjurătoare, pe care vrea s-o înțeleagă și s-o justifice, dar această lume a noastră în care existăm pare neverosimilă și aflat de lipsită de înțelepciune încît apare tendința de a o lăsa așa cum este, în toată falsitatea și imoralitatea ei. Și totuși, atitudinea scriitorului se manifestă vehement, pentru că nu cuantumul de viață deja trăit sau un fapt pe care metafora dorește să-l refuncționalizeze, ci însăși viața clocotitoare și întoarsă parcă pe dos îi reține atenția. Prin logosul intens, năvalnic, cu observații și scăpărări polemice, prin agresivitatea unui spirit care nu admite eșecul, prin verbul ferm, intransigent, el află mereu resurse de a convinge că ce se întîmplă în jurul nostru nu-i firesc să se întîmple. (Nicolae BUSUIOC).